

Yttrande

Rättsavdelningen
Eva Åkerlund
08-700 06 79
eva.akerlund@kammarkollegiet.se

Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss av promemorian Bättre förutsättningar för vattenkraftens omprövning, dnr KN2024/01642

Kammarkollegiet har följande synpunkter på det remitterade förslaget.

Kammarkollegiet avstyrker förslaget.

En väsentligt ändrad fysisk karaktär

Enligt det remitterade förslaget ska en vattenförekomst som påverkas av en vattenverksamhet för produktion av vattenkraftsel anses ha en väsentligt ändrad fysisk karaktär när minst två hydromorfologiska kvalitetsfaktorer kan antas ha sämre än god status eller när den sammantagna påverkan på vattenförekomsten innebär en väsentlig fysisk förändring.

Kammarkollegiet anser att det saknas en utvecklad analys av de rättsliga förutsättningarna för förslaget däribland hur förslaget förhåller sig till Kommissionens syn på när en vattenförekomst ska anses ha en väsentligt ändrad fysisk karaktär.

Betydande negativ inverkan på kraftproduktionen

I den remitterade promemorian föreslås att vid bedömningen av om det föreligger risk för negativ påverkan ska särskild vikt fästas vid risken för att HARO-värden överskrids.

Riktvärdet om 1,5 TWh är enbart ett planeringsmål som tagits fram av Havs- och vattenmyndigheten, Energimyndigheten och Svenska kraftnät. Värdet 1,5 TWh grundas inte på någon vetenskaplig analys och kan inte ange en gräns för vilka miljövillkor som kan föreskrivas.

Fastställandet av god ekologisk potential

Det går inte att utläsa om förslaget tillvägagångssätt för bestämmande av maximal respektive god ekologisk potential enbart avser vattenförekomster med

vattenkraftverk som har en direkt koppling till ett regleringsmagasin eller om det avser alla vattenförekomster med vattenkraftverk, dvs. även strömkraftverk, som bedöms vara kraftigt modifierade.

I förslaget finns även angivet att åtgärderna för maximal ekologisk potential inte ska påverka kraftproduktionen på ett betydande negativt sätt. Detta kriterium finns varken i ramdirektivet för vatten eller i tillämpliga vägledningar. Påverkan på kraftproduktionen kan vägas in som grund för undantag men det saknas stöd för att väga in nämnda faktor vid fastställande av åtgärder för maximal ekologisk potential.

Undantag från krav enligt art- och habitatdirektivet

I promemorian föreslås att tillståndsmyndigheten, under vissa förhållanden, ska ha möjlighet att besluta om bestämmelser och villkor som inte uppfyller de krav som följer av huvudregeln i art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet, när förutsättningar för undantag enligt nämnda direktiv är uppfyllda.

I art- och habitatdirektivets artikel 6.4 anges skälen för undantag. Om en plan eller ett projekt, på grund av att alternativa lösningar saknas, trots en negativ bedömning av konsekvenserna för området måste genomföras av tvingande orsaker som har ett väsentligt allmänintresse, inbegripet orsaker av social eller ekonomisk karaktär, ska medlemsstaten vidta alla nödvändiga kompensationsåtgärder för att säkerställa att Natura 2000 totalt sett förblir sammanhängande. Medlemsstaten ska underrätta kommissionen om de kompensationsåtgärder som vidtagits.

Uppräkningen är uttömmande och alla villkor ska vara uppfyllda för att undantag ska kunna meddelas.

Detta yttrande har beslutats av enhetschefen Peter von Wowern efter föredragning av advokatfiskalen Eva Åkerlund.

Peter von Wowern

Eva Åkerlund